

Zaaknummer 698535
Portefeuillehouder de heer drs. J.J. Kruijt, wethouder
Voorstel Invoeren van het burgerinitiatief in de gemeente Gooise Meren

Aan de raad,

1. Beslispunten

De Verordening op het burgerinitiatief vast te stellen.

2. Maatschappelijk effect

Doelstelling van deze verordening burgerinitiatief is om de participatie en betrokkenheid van de inwoners binnen de gemeente te vergroten en hen de mogelijkheid te bieden om direct invloed uit te oefenen op de politieke agenda. Het biedt de gemeente bovendien de kans om haar voordeel te doen met de goede ideeën die uit de samenleving tot ons worden gebracht.

3. Inleiding

“Bewoners krijgen volop de ruimte om hun fysieke en sociale leefomgeving te beïnvloeden. Zij worden betrokken bij plannen van de gemeente én kunnen rekenen op ondersteuning van de gemeente wanneer zij met eigen initiatieven komen. De gemeente is toegankelijk voor jong en oud en staat open voor vragen, kritiek, suggesties en nieuwe ideeën. We beseffen dat we elkaar nodig hebben om samen aan onze toekomst te bouwen. Iedereen voelt zich thuis en betrokken bij zijn of haar leefomgeving. Waar mogelijk stimuleert en faciliteert de gemeente bewonersinitiatieven, zowel om deze te onderzoeken als om deze te verwezenlijken”.

Onder verwijzing naar deze tekst uit de huidige Visie op Burgerparticipatie, werd door de gemeenteraad op 26 januari 2022 de motie ‘Invoering Burgerinitiatief/Burgeragendering’ (M21-165) ingediend en aangenomen. Inmiddels beschikt een heel groot aantal gemeenten al over de mogelijkheid van een burgerinitiatief. In onze omgeving zijn dat onder meer Blaricum, Huizen, Wijdmeren, Diemen, Almere, Baarn, Soest. Ook de provincie en het Rijk kennen de mogelijkheid van het burgerinitiatief. Daarmee krijgt het burgerinitiatief langzaamaan een vaste plek in de democratie. Een voorziening waarmee inwoners, door voor hen belangrijke onderwerpen rechtstreeks op de agenda te kunnen zetten, dichterbij de politiek komen te staan.

4. Concreet gevolg van dit besluit

Dit burgerinitiatief geeft burgers het recht om zelf zaken te agenderen in de raad.

5. Argumenten en onderbouwing

Inwoners van Gooise meren hebben momenteel verschillende manieren om invloed uit te oefenen op hun directe woon- en leefomgeving. Zo brengen zij eens in de vier jaar hun stem uit bij de Gemeenteraadsverkiezingen en met

enige regelmaat kunnen leden van het online burgerpanel “Gooise Meren spreekt” hun mening geven over allerlei onderwerpen. Daarnaast voelen inwoners zich soms zo betrokken bij een bepaald onderwerp, dat zij raadsleden rechtstreeks benaderen met hun wensen of ideeën. Bijvoorbeeld door het gesprek aan te gaan, een brief te sturen of gebruik te maken van het meespreekrecht tijdens een politieke avond. Het burgerinitiatief biedt een extra kanaal waarlangs relevante zaken die in de samenleving leven hun weg naar de gemeentelijke politiek kunnen vinden. Het is een instrument voor inwoners om een eigen onderwerp of voorstel op de agenda van de raad te plaatsen. Door de invoering van het burgerinitiatief is het vertalen van geluiden uit de samenleving niet langer enkel voorbehouden aan het gemeentebestuur. Dit instrument maakt het politieke debat dan ook toegankelijker en sluit aan bij de ontwikkeling van een steeds meer participatieve democratie.

Over het burgerinitiatief is wettelijk niets voorgeschreven. De raad heeft dus binnen de gebruikelijke grenzen van de Gemeentewet maximale ruimte om zelf keuzes te maken. Om tot uitvoering van deze motie te komen, is het nodig hiervoor spelregels op te stellen en deze juridisch te verankeren in een verordening. Om het burgerinitiatief een volwaardige plaats in het democratisch bestel te geven en de participatie en betrokkenheid van de inwoners daadwerkelijk te vergroten, streven wij ernaar dat hiervan laagdrempelig gebruik kan worden gemaakt.

A. Begripsomschrijving burgerinitiatief

Inwoners kunnen met het burgerinitiatief een concreet voorstel aandragen of enkel een onderwerp voor debat op de raadsagenda plaatsen.

B. De drempel voor het indienen van een voorstel

Wij verwachten een bepaalde inspanning van inwoners en enig draagvlak voor een initiatief. Een verzoek tot behandeling van een burgerinitiatief door de raad wordt daarom door tenminste vijftig initiatiefgerechtigden ondersteund. Die steun moet blijken uit schriftelijke ondersteunings-verklaringen die bij het burgerinitiatief worden gevoegd. Het onderwerp moet serieus en concreet zijn, waarbij duidelijk is:

- waarom het initiatief wordt ingediend en wat men wil bereiken,
- wat er moet worden gedaan om dat doel te bereiken en
- wat de realisering van het burgerinitiatief ongeveer gaat kosten.

C. Wie mogen het indienen?

Het ligt voor de hand het initiatiefrecht in ieder geval toe te kennen aan alle kiesgerechtigden. Wie kiesgerechtigd is, is vastgelegd in de Kieswet. Om ook de jeugd meer en beter bij de gemeentelijke politiek te betrekken en gebruik te kunnen maken van hun dikwijls goede ideeën, hanteren wij een leeftijdsgrens voor het initiatiefrecht vanaf 12 jaar.

D. Eerdere beraadslaging

Niet ieder onderwerp leent zich voor een burgerinitiatief. Naast logische zaken zoals het feit dat een onderwerp wel tot de bevoegdheid van de gemeenteraad moet horen, wil de verordening ook voorkomen dat de raad meermaals over hetzelfde onderwerp moet spreken. Daarom is de formulering opgenomen dat over een onderwerp tijdens de zittingsperiode van de raad niet eerder een besluit genomen mag zijn, tenzij sprake is van omstandigheden die tot een ander besluit zouden hebben geleid als deze eerder bekend waren geweest.

6. Houd rekening met en onderbouwing

Procedure behandeling burgerinitiatief

- Het college beslist zo spoedig als mogelijk na ontvangst van het verzoek of het verzoek voldoet aan de ontvankelijkheidsvereisten en bericht de initiatiefgerechtigde en via een raadsmededeling de raad hierover.
- Het college brengt over een ontvankelijk burgerinitiatief zo spoedig als mogelijk advies uit aan de raad in de vorm van een raadsvoorstel. Het raadsvoorstel is voorzien van het initiatief zoals ingediend door de initiatiefnemer en een ontwerp raadsbesluit dat in lijn ligt van het advies.
- Na ontvangst door de raad van het advies van het college, wordt dit tezamen met het burgerinitiatief geagendeerd voor een gesprek op de eerstvolgende Politieke Avond, tenzij de agenda voor die avond reeds door de agendacommissie is opgesteld.
- Na bespreking van het burgerinitiatief in het gesprek wordt het burgerinitiatief op het meningsvormende deel van de agenda voor de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst. Als tussenstap kan de agendacommissie overgaan tot het inplannen van een tweede beeldvormend gesprek over het burgerinitiatief en het advies.
- De raad kan beslissen dat zonder meningsvorming direct over het burgerinitiatief wordt besloten. Vindt eerst meningsvorming plaats, dan wordt over het burgerinitiatief in de eerstvolgende raadsvergadering na de meningsvormende raad beslist. De raad kan hiervan afwijken, inclusief de bevoegdheid tot het bepalen van een nadere procedure voor de behandeling van het burgerinitiatief. Ook bij afwijken wordt uiteindelijk altijd voorzien in het nemen van een raadsbesluit over het burgerinitiatief.
- Na besluitvorming door de raad bericht het college de contactpersoon hierover en wordt het raadsbesluit op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt.

Draagvlak

Voor het bepalen van de indieningsvereiste dat het initiatief door minstens 50 initiatiefgerechtigden wordt ondersteund, is rekening gehouden met de drempel

die de gemeenten om ons heen hanteren (Blaricum 25; Wijdmeren 50; Stichtse Vecht 50; Huizen 25; Soest 50; Hilversum 50).

Evaluatie

De Verordening burgerinitiatief wordt door het college na twee jaar geëvalueerd op "de werking van het recht van burgerinitiatief in de praktijk". Hiertoe wordt van ieder traject verzameld hoe het verlopen is. Na twee jaar wordt dit gebruikt voor een evaluatie op de indieningsvereisten (het aantal handtekeningen), de gehanteerde leeftijdsgrens, het interne proces, het effect rond burgerbetrokkenheid en hiermee op onze visie op participatie.

7. Duurzaamheid

Een samenleving waarin de eigen kracht van mensen centraal wordt geplaatst, waar de gemeenschap de handen uit de mouwen steekt, draagt bij aan sociale duurzaamheid.

8. Financiële onderbouwing

De vaststelling van deze verordening brengt geen directe financiële consequenties met zich mee. Uitvoering van besluiten die worden genomen op basis van een burgerinitiatief kunnen wel geld kosten en om de inzet van ambtelijke capaciteit vragen. De financiële aspecten kunnen, zoals gebruikelijk bij raadsbesluiten, bij besluitvorming door de raad meegewogen worden.

9. Communicatie en participatie

De regeling dient goed gecommuniceerd te worden. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van de gemeentelijke website.

10. Uitvoering / tijdpad / evaluatie

Na bekendmaking van de verordening, kan het burgerinitiatief ingevoerd worden. Over het burgerinitiatief wordt jaarlijks bij de jaarstukken verslag uitgebracht. Op basis van de ervaringen in de praktijk kan de raad besluiten tot aanpassing van de verordening. Over twee jaar volgt evaluatie in brede zin.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester

Bijlage(n)
Verordening Burgerinitiatief Gooise Meren

De Raad Gooise Meren

Gelezen het voorstel 'Invoeren van het burgerinitiatief in de gemeente Gooise Meren' met zaaknummer 698535 van het college van burgemeester en wethouders, en
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet,

Besluit

1. De Verordening op het burgerinitiatief vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Gooise Meren,
gehouden op *(datum wordt ingevuld door de griffie)*

De griffier,

De burgemeester,

Mevrouw drs. M.G. Knibbe

drs. H.M.W. ter Heegde